

11. diss.natlib.uz

12. lex.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**"KASB ETIKASI" FANINING
ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
Kunduzgi 4-kurs**

Bilim sohasi: 100 000 – Ta'lism
Ta'lism sohasi: 110 000 – Ta'lism
Ta'lism yo'nalishi: 60112100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi

№	Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr 8		
			Ajratilgan soat	Ajratilgan kredit	
1	Ma'ruza	26	26		
2	Seminar	52	52		
3	Kurs ishi	-	-	6	
4	Mustaqil ta'lim	78	78		
5	Jami auditoriya soati	78	78		
6	Umumiy soat	156	156		

Fanning ishchi o'quv dasturi (Sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024-yil “24 06 dagi 19-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

G.G. G'affarova

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
“Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi” kafedrasi professori, falsafa fanlari doktori

Taqrizchi:

L.A. Muhamedjanova

O'zbekiston Milliy universiteti Etika va estetika kafedrasi professori, falsafa fanlari nomzodi

N.A. Nazarov

Chirchiq davlat pedagogika universiteti “Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi” kafedrasi professori, falsafa fanlari doktori

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024-yil “26 06 dagi 12-sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

 R.A.Ikramov

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti “Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi” kafedrasining 2024-yil “26 06 dagi 24-sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

G.G.G'affarova

Fan/modul kodi Ethiks 4236	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 8	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Tanlov	Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg’ulotlari	Mustaqil ta’lim	Jami yuklama
	Kasb etikasi	78 soat	78 soat	156 soat

1.O‘quv fanini o‘qitish bo‘yicha uslubiy ko’rsatmalar.

Globallashuv davrining o‘ziga xos xususiyatlaridan biri unda yashayotgan har bir kasb egasining o‘z kasbiga xos bo‘lgan xususiyat normalar, me’yorlar va qoidalardan tashqari, aynan shu kasbga oid bo‘lgan, shu kasb doirasida axloqiy me’yorlar, qoidalari va etiket normalariga amal qilishi ham zaruriyat darajasiga ko‘tarildi. Bu esa har bir kasbning fidoyi vakillari qatorida, axloq ilmi bilan shug‘ullanuvchi olimlarni ham kasb axloqi va etiketi, professional etikaning mezonlarini tadqiq etish va yangi normalarni ishlab chiqish vazifasini yukladi. Umuman olganda, kasb etikasi nima? Ushbu fanning tadqiqot predmeti nimalardan iborat va fanning rivoji qanday istiqbollarni ko‘zlamoqda, kabi savollarga javob berish orqali “Kasb etikasi” fanining asosiy xususiyatlarni anglab olishimiz mumkin. “Kasb etikasi” fanini o‘zlashtirish jarayonida talabalar kasbga oid bo‘lgan odob-axloq qoidalari, kasbiy etika tamoyillari, kasbiy etikaning mohiyati va ahamiyatiga oid materiallardan foydalanish kabi ko‘nikmalarga ega bo‘ladi.

2. “Kasb etikasi” fanining maqsad va vazifalari

Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarni muayyan kasbga oid bo‘lgan odob-axloq qoidalari, kasbiy etika tamoyillari, kasbiy etikaning mohiyati va ahamiyatini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash va shakllantirishdan iborat.

Fanni o‘qitishning vazifasi – talabalarda kasbiy etika fanining maqsadi, vazifalari, ijtimoiy zaruriyati haqida tushuncha shakllantirish; kasbiy etikaning paydo bo‘lishi, rivojlanish bosqichlari haqida tushuncha berish; kasbiy odob axloqiy madaniyatning bir unsuri sifatida ekanligi, kasbiy burchning ijtimoiy taraqqiyotdagи ahamiyati, kasbiy axloqning mezoni tushunchalari haqida bilim berish; talabalarga davlat xizmati, pedagogik faoliyat va xizmat ko‘rsatish sohalariga xos bo‘lgan axloqiy qoidalari, tamoyillar, mezonlar haqida ma’lumot berish; talabalarda kasbiy odobning ajralmas qimi bo‘lgan etiket qoidalari, ularning professional kasbiy mahorat bilan bog‘liqligi, ijtimoiy munosabatlarda asosiy normalar ekanligi haqida tushunchalarni shakllantirish; talabalarga O‘zbekistonda kasbiy faoliyatidagi sohalarga oid odob-axloq qoidalari, mamlakatimizdagi kasbiy odob-axloq qoidalari bilan bog‘liq bo‘lgan huquqiy-me’yoriy hujjatlar haqida bilim berishdan iborat.

3. Ma'ruza mashg'ulotlari

No	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII- semestr		
1	Kasb etikasi fanining maqsadi, vazifalari va ijtimoiy ahamiyati	2
2	Kasbiy etikaning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari	2
3	XXI asrda mehnat munosabatlarida kasbiy etikaning ahamiyati. Kasb etikasi va kommunikatsiya	2
4	Sharq va G'arbdagi kasbiy odob, kasbga sadoqat, burch va mas'uliyat haqidagi qarashlar tahlili	2
5	Kasbiy etika kategoriyalari	2
6	Davlat xizmatchisining kasb etikasi.	2
7	Kasbiy etikada adolat, haqiqat va halollikning axloqiy tamoyillari	2
8	Pedagogning kasb etikasi. Pedagog etikasi.	2
9	Ijtimoiy munosabatlarda muloqotga kirishish etiketi. Diplomatik va xalqaro etiket	2
10	Etiket kasbiy odobning tarkibiy qismi sifatida	2
11	Davlat xizmati sohasida faoliyat yuritayotgan xodimlarning kasbiy odob-axloq qoidalari.	2
12	Ommaviy axborot vositalari hodimlarining kasbiy axloqi. Ishga doir munosabatlarda telefonda suhbatlashish etikasi	2
13	O'zbekistonda kasbiy faoliyatdag'i sohalarga oid odob-axloq qoidalari	2
Jami:		26

Ma'ruza mashg'ulotlari innovatsion pedagogik texnologiyalarga asoslanib interfaol metodlar, "Keys-stadi", "Blits so'rov", "Nima uchun" kabilalar usullardan foydalanan multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlarga o'qitiladi.

4. Seminar mashg'ulotlari mavzusi

No	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII semester		
1	Kasb etikasi fanining maqsadi, vazifalari va ijtimoiy ahamiyati	4
2	Kasbiy etikaning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari	4
3	XXI asrda mehnat munosabatlarida kasbiy etikaning ahamiyati. Kasb etikasi va kommunikatsiya	4
4	Sharq va G'arbdagi kasbiy odob, kasbga sadoqat, burch va mas'uliyat haqidagi qarashlar tahlili	4
5	Kasbiy etika kategoriyalari	4

6	Davlat xizmatchisining kasb etikasi	4
7	Kasbiy etikada adolat, haqiqat va halollikning axloqiy tamoyillari	4
8	Pedagogning kasb etikasi. Pedagog etikasi.	4
9	Ijtimoiy munosabatlarda muloqotga kirishish etiketi. Diplomatik va xalqaro etiket	4
10	Etiket kasbiy odobnining tarkibiy qismi sifatida	4
11	Davlat xizmati sohasida faoliyat yuritayotgan xodimlarining kasbiy odob-axloq qoidalari.	4
12	Ommaviy axborot vositalari hodimlarining kasbiy axloqi. Ishga doir munosabatlarda telefonda suhbatlashish etikasi	4
13	O'zbekistonda kasbiy faoliyatdagi sohalarga oid odob-axloq qoidalari	4
Jami:		52

Talabalar fanni puxta o'zlashtirishi uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va metodik qo'llanmalar, tarqatma materiallar, elektron materiallardan foydalaniladi. Ma'ruza, amaliy mashg'ulot mavzulariga mos ravishda ilg'or pedagogik texnologiyalar tanlanadi. Fanni o'qitishda "Tarmoqlar", "Aqliy hujum", "Bumerang", "Yelpig'ich", "Tarozi", «Klaster», «Venn halqachalari», "Olti qalpoq" kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio-, video-, kompyuter texnikasidan foydalaniлади.

5. Mustaqil ta'lif

Nº	Mustaqil ta'lif mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Ilmiy, ilmiy-metodik jurnallarda chop etilgan va internet orqali berilgan ta'lif-tarbiya jarayonida foydalaniladigan maqolalar va axborotlarni tahlil qilish, o'z pedagogik faoliyatida foydalanish yo'llarini belgilash.	6
2.	XXI asrda mehnat munosabatlarda kasbiy etikaning ahamiyati mavzusida videorolik tayyorlash	6
3.	Kasbiy faoliyatda burch va mas'uliyat mavzusida taqdimot tayyorlash.	6
4.	"Kasbiy etika – mehnat jamoasidagi ijtimoiy munosabatlarni tartibga solish vositasi sifatida" mavzusida buklet tayyorlash.	6
5.	"Halollik" tushunchasining mohiyatini o'rganish bo'yicha dars ishlamalarini loyihalash.	6
6.	Davlat xizmati sohasida xolislik va mustaqillik tamoyili bo'yicha esse yozish.	6

7.	Xizmat ko'rsatish sohasidagi koorparativ odob-axloq normalari bo'yicha taqdimot tayyorlash	6
8.	Jamoaviy mas'uliyat mavzusida videorolik tayyorlash	6
9.	Kasb etikasidan krossvord va rebuslar tuzish	6
10.	Boshqaruv etikasi bo'yicha test topshiriqlarini tuzish	6
11.	Xalqaro kasbiy etiket	6
12.	Ishga doir munosabatlarda telefonda suhbatlashish etikasi	6
13.	Axloqiy madaniyat va O'zbekistonda turizm madaniyatining rivojlanishi	6
Jami:		78

6. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettirish, o'rganilayotgan mavzular haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, mustaqil, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni lozim darajada bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

O'zbekiston Respublikasi Olyi va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018-yil 26-sentyabrdagi 3069сон bilan ro'yxatdan o'tkazilgan "Olyi ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi" nizomga muvofiq ishlab chiqildi.

1	2
Baholash usullari	Yozma ishlar, og'zaki so'rov, ko'rgazmalar
Baholash mezonlari	5- "a'lo" - xulosa va qaror qabul qilish; - ijodiy fikrlay olish; - mushohada yurita olish; - olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; - mohiyatini tushunish; - bilish, ayтиб berish; - tasavvurga ega bo'lish 4- "yaxshi" - mushohada yurita olish; - olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; - mohiyatini tushunish; - bilish, ayтиб berish; - tasavvurga ega bo'lish.

	3- "qoniqarli" -mohiyatini tushunish; -bilish, ayтиб berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	2- "qoniqarsiz" -aniq tasavvurga ega emaslik, bilmaslik.

Asosiy adabiyotlar

- Muhammadjonova L.A., Ortikova D.O., Abidjanova F.A., Masharipova G.K. Professional etika va etiket. Darslik. - T.: "Adabiyot uchqunlari", 2018.
- Muhammadjonova L.A. Davlat xizmatchisi etikasi va imiji. O'quv qo'llanma. - T.: "Universitet", 2017.
- Abduazimova Z.A., Tulyayev A.I. Professional etika. O'quv qo'llanma. - T.: "Mumtoz suz", 2022.
- Muhammadjonova L.A. Davlat xizmatchisining axloqiy madaniyati (uslubiy qo'llanma). - T.: "Adabiyot uchqunlari", 2020.
- Husanov B.E. Boshqaruv etikasi. O'quv qo'llanma. T.: Universitet. O'zMU, 2017.
- Xudaykulov T., Shukurov I., Mamarasulov Z., Mirzaaxmadov D. Kasbiy etika va etiket. Darslik. - T.: "Iqtisod-moliya", 2021. – 224 b

Qo'shimcha adabiyotlar

- Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: O'zbekiston, 2017.
- Muhammadjonova L., Abidjanova F. Etiket. O'quv qo'llanma. - T.: Universitet, 2018.
- Болтаев А. Раҳбар маънавияти. – Тошкент, "Маънавият", 2002.
- Этикетнинг олтин китоби. Қайта нашр. – Тошкент: "Янги аср авлоди", 2013.

Axborot manbalari:

- www.cspl.uz
- www.pedagog.uz
- [Asaxiy books](http://www.asaxiybooks.com)
- [Ziyo.com](http://www.ziyo.com)
- www.manaviyat.gov.uz
- <https://www.gazeta.uz>
- <http://kh-davron.uz/kutubxona/usb>
- <http://regulation.gov.uz>
- <https://books.uz>
- www.zamonaviy.com